

ВОЄННА КАМПАНІЯ США В ІРАКУ ЯК ЗРАЗОК ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ДЕРЖАВНО-ПОЛІТИЧНОМУ ТА ВІЙСЬКОВОМУ РІВНЯХ

Досліджується система державно-політичних, інформаційно-психологічних, стратегічних впливів разом із інформаційно-психологічним забезпеченням бойових дій на всіх рівнях. Аналізуються методи, форми і засоби реалізації комплексу інформаційно-психологічного забезпечення на всіх етапах кампанії.

Ключові слова: інформаційно-психологічне забезпечення, США, Ірак, психологічна операція, державно-політичний і військовий рівні.

Постановка проблеми та її актуальність. У сучасну епоху глобалізації, коли широко застосовуються інформаційні технології в галузі інформаційно-психологічної боротьби не лише у воєнний, а й у мирний час, надзвичайно актуальним залишається питання вивчення її особливостей, форм, способів проведення та результатів не лише у воєнний період, а й у загрозливий і у повоєнний періоди. Показовою щодо використання інформаційно-психологічних впливів (ІПВ) була воєнна кампанія США в Іраку (1991–2011 рр.), яка тривала значний час, але завершилася для обох протиборчих сторін. Тому закономірно виникає питання спроможності остаточного вирішення таких конфліктів за допомогою інформаційних технологій.

Історіографія проблеми свідчить про існування широких досліджень інформаційно-психологічного забезпечення бойових дій у локальних війнах та збройних конфліктах США [1–3 та ін.]. Проте відсутні роботи, які б аналізували всі періоди збройного конфлікту (з підготовчої і до повоєнної фаз), а також результативність здійснених ІПВ на кінцевому етапі виведення військ США з Іраку. Однією із об'єктивних причин відсутності таких публікацій є недавнє виведення

Підлісний Андрій Романович, інженер кафедри, Академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів.

© Підлісний А.Р., 2012

миротворчого військового контингенту США з Іраку (початок виводу – вересень 2010 р., завершення – грудень 2011 р.). Значна кількість публікацій стосується виключно інформаційно-психологічного забезпечення бойових дій 1991 р. [4; 5 та ін.] або ж дій 2003 р. [6; 7]; інші публікації висвітлюють війну США з Іраком в якості допоміжного прикладу з історії розвитку інформаційних війн та діяльності органів психологічних операцій збройних сил США [8; 9].

Новизна дослідження полягає у проведенні комплексного аналізу системи інформаційно-психологічних впливів як у державно-політичній, так і у військовій сферах за весь період воєнної кампанії в Іраку, спрямованої на досягнення США своїх геополітичних цілей в регіоні Перської затоки.

У статті *ставиться за мету* прослідкувати і визначити особливості інформаційно-психологічного забезпечення у державно-політичній та військовій сферах у комплексі на всіх етапах воєнної кампанії, починаючи із війни в Перській затоці і до виводу військ США з Іраку в 2011 р. Дослідження ІПВ виключно у військовій сфері було б недостатнім для створення загальної картини інформаційно-психологічного забезпечення даної воєнної кампанії без паралельного дослідження здійснення ІПВ США на державному рівні у цьому напрямі. Об'єктом дослідження обрано саме цю тривалу за часом воєнну кампанію, оскільки вона є достатньою і достовірною базою для вивчення використання ІПВ США у конфліктах різної інтенсивності. Автор аналізує виступи державного та військового керівництва США, матеріали державного урядового Інтернет-сайта США, телеканалів Euronews, BBC, українських державних телеканалів, а також друкованих ЗМІ.

Вивчення історії виникнення конфлікту між США та Іраком показало, що США, керуючись своїми геополітичними, геостратегічними та економічними інтересами, фактично ще задовго до операцій “Щит пустелі” (1990 р.) і “Буря в пустелі” (1991 р.) почали здійснювати системні інформаційно-психологічні впливи у зовнішньо-політичній сфері всіма можливими способами і каналами. Паралельно із дипломатичними зусиллями були застосовані економічні санкції з обмеження ресурсів, які поступали в Ірак (економічне ембарго згідно з резолюцією № 665 РБ ООН від 23 серпня 1990 р.)

та військові впливи (у вересні дев'ять держав західноєвропейського союзу домовилися про напрями координації військово-морських операцій у зоні Перської затоки).

У жовтні 1990 р. міністр оборони США Річард Чейні заявив, що ніхто не повинен недооцінювати готовності американських військ до довгострокових операцій, маючи на увазі наміри Пентагона довгий час перебувати на Близькому Сході [10]. Ці наміри були втілені в життя в іракській військовій кампанії, яка тривала двадцять один рік, а також підтверджені подальшим розгортанням подій в країнах Середнього і Близького Сходу і діями США щодо контролю цього регіону сьогодні. Державне керівництво США здійснювало інформаційно-психологічний вплив у політичній, дипломатичній, торговій, фінансовій, релігійних сферах упродовж всієї воєнної кампанії в Іраку, активно використовуючи для цього ООН, НАТО, Лігу арабських держав, ЄС та інші організації. Крім усних виступів президента та вищих посадових осіб США, для цього застосовувалися світові засоби масової інформації, система Інтернет, народна дипломатія тощо. Інформаційно-психологічне забезпечення кампанії охоплювало передвоєнний, воєнний і повоєнний періоди, причому найбільш активним і дієвим воно було у передвоєнний загрозовий період, коли реалізовувалася мета ПІВ на державному стратегічному рівні – оприлюднення інформаційного приводу до війни та здобуття світової і юридично-правової підтримки. Якщо операція “Буря в пустелі” була фактично санкціонована резолюціями № 678 РБ ООН, то операція “Свобода Іраку” (2003 р.) не отримала підтримки РБ ООН. Незважаючи на масовану інформаційну атаку у вигляді заяв президента Дж. Буша, віце-президента Р. Чейні, держсекретаря К. Пауелла, міністра оборони Д. Рамсфельда і радника з національної безпеки К. Райс, РБ ООН не прийняла резолюцію щодо початку воєнних дій. Вісімдесятихвилинна промова держсекретаря К. Пауелла на засіданні РБ ООН 5 лютого 2003 р. не увінчалася успіхом, оскільки із 15 країн 4 проголосували проти (Росія, Німеччина, Франція, Китай). Але уряд США домогся отримання резолюції № 1483 22 травня 2003 р., яку схвалили 14 із 15 членів РБ ООН і яка створила правову основу для спільних зусиль коаліції щодо подолання кризи в Іраку. Своєрідне юридично-правове забезпечення отримала також проміжна воєнна

короткотривала операція США і Великобританії “Лис у пустелі” (грудень 1998 р.), здійснена згідно з резолюцією № 687 РБ ООН, яка дозволяла бойові дії конкретно в ситуації агресії Іраку проти Кувейту.

Крім політичної, юридично-правової підтримки іракської воєнної кампанії уряд США здійснював широку інформаційну підтримку дій ЗС США на стратегічному рівні. Форпостами у здійсненні інформаційно-психологічних впливів замовного характеру були газети “The New York Times”, “Washington Post”, “The Daily Telegraph”; журнали “Time” і “Life”; телеканали CNN, NBC, BBC і ABC. Загалом у політиці та пропаганді Білого дому щодо воєнної кампанії в Іраку можна виділити наступну мотивацію за періодами: перший період (1990 р.) – необхідність визволення Кувейту від іракської присутності; другий період (1991 р.) – обґрунтування повалення диктатури режиму Саддама Хусейна; третій період (1991–2003 рр.) – пошук зброї масового ураження і зміна влади в Іраку; четвертий період (2003–2010 рр.) – намагання ліквідувати терористичні осередки і надання допомоги у побудові демократичної держави. Тобто стратегічний інформаційний вплив США змінювався в залежності від низки факторів, а саме: політичної обстановки в світі і в Іраку зокрема, рівня підтримки дій США міжнародною спільнотою, протидії режиму Хусейна, небажання адміністрації Буша допускати до повоєнної розбудови ООН та Лігу арабських держав тощо. Але в цілому ППВ був обумовлений прагненням США одержати геополітичну першість в цьому регіоні планети. Після терактів 11 вересня 2001 р. США обґрунтовували ППВ необхідністю боротьби з міжнародним тероризмом, оскільки регіон Перської затоки розглядався як передова лінія глобального протистояння із цією загрозою [11]. Другим суттєвим аргументом адміністрації Буша-молодшого щодо початку воєнних дій 2003 р., тобто інформаційним приводом до війни була необхідність знищення невідомої зброї масового ураження та засобів її виробництва, якими могли скористатися як диктаторський режим, так і міжнародний тероризм.

Головними завданнями інформаційно-психологічних впливів на стратегічному рівні як у державній, так і військовій сферах, які реалізовувалися від початку воєнної кампанії і до завершення бойових дій у квітні 2003 р. (операція

“Свобода Іраку”), були: загострення невдоволення населення Іраку та підрив довіри до його лідерів і здійснюваної ними політики; закріплення серед населення розуміння і підтримки цілей і дій США; підтримка опозиційних до іракської влади угруповань та елементів в Іраку і за його межами; демонізація образу Саддама Хусейна.

Щодо інформаційно-психологічного забезпечення бойових дій, то необхідно підкреслити, що вперше планування інформаційно-психологічної операції здійснювалось одночасно з плануванням операції “Щит пустелі” і “Буря в пустелі”. Ще в серпні 1990 р. Головнокомандувач об'єднаними силами генерал Н. Шварцкопф направив президенту США доповідь, в якій наполягав на організації психологічних операцій на всіх рівнях з метою сприяння воєнним діям [8].

Інформаційно-психологічні впливи США на ворогуючу сторону у військовій сфері включали низку інформаційних і психологічних операцій, котрі мали стратегічне, оперативне й тактичне призначення та здійснювалися із залученням максимальної кількості сил і засобів з використанням найрізноманітніших форм і методів впливу на війська [15]. На стратегічному рівні головною метою було забезпечення підтримки заходів багатонаціональних сил стосовно Іраку, зміцнення позицій антиіракської коаліції й послаблення агресивних дій Іраку. На оперативному і тактичному рівнях передбачалося посилення постійного психологічного тиску, що мало сприяти погіршенню морально-психологічного стану населення й особового складу іракських збройних сил, зниженню його боєздатності та росту невдоволення населення режимом Саддама Хусейна.

Аналіз підготовки та розгортання війни в Іраку показав, що серед застосованих методів дезінформація була обов'язковою частиною інформаційних операцій як на підготовчому етапі, так і в ході бойових дій. Заходи дезінформації проводилися комплексно у політичній, економічній та військовій сферах. Основними напрямками дезінформації у військовій сфері на підготовчому етапі були: переорієнтація противника на другорядні цілі, в тому числі на дипломатичному рівні; створення хибної думки відносно термінів початку, характеру і масштабу майбутньої воєнної кампанії; навіювання противнику почуття занепокоєння можливим негативним результатом воєнних дій; формування у населення

дружніх, нейтральних і ворожих країн думки про правомірність дій США; відволікання розвідки Іраку від своїх істинних намірів, майбутнього ходу воєнних дій, чисельності та розташування військ.

На стратегічному рівні дезінформаційні заходи у 1990–1991 рр. полягали в оприлюдненні заяв адміністрації Президента США щодо мети перекидання військ у регіон Перської затоки для попередження агресії Іраку проти Саудівської Аравії. При цьому наголошувалося на необхідності відпрацювання військами оборонних дій для відбиття вторгнення іракців на територію цієї держави. Напередодні операції “Свобода Іраку” антиіракські настрої посилили заяви Дж. Буша про те, що Ірак у змозі виготовити ядерний заряд у найближчих 10 місяців. При цьому ЗМІ була одним із основних інструментів здійснення плану стратегічної дезінформації.

Військові експерти США вважають найбільш результативними дезінформаційні заходи оперативного рівня, розроблені і здійснені генералом Н. Шварцкопфом в операції “Буря в пустелі” [12]. Несподіваний тактичний хід – удар військ багатонаціональних сил з боку пустелі на півдні Іраку – був успішно здійснений при комплексному впровадженні дезінформаційних заходів як на стратегічному, так і на оперативно-тактичних рівнях. Завдяки тактичному маскуванню, забезпеченню таємності дій і підтримки таємності зв'язку в ході воєнних операцій був досягнутий найвищий рівень тактичної раптовості. Здійснення заборони передачі будь-якої офіційної інформації з району бойових дій, використання дезінформації іракських військ шляхом входження в їх радіомережу управління і передачі неохайних команд і розпоряджень конкретним бойовим підрозділам забезпечили успіх операцій.

Під час операції “Щит пустелі”, “Буря в пустелі”, “Свобода Іраку” органи психологічних операцій (ПсО) ЗС США розгорнули в Іраку та сусідніх з ним країнах масштабну роботу з розробки та впровадження інформаційних та психологічних операцій на підтримку бойових дій оперативно-тактичного рівня, операцій з дезінформації та введенню противника в оману, а також спеціальних психологічних операцій.

Вони здійснювалися силами ПсО ЗС США за допомогою найрізноманітніших засобів у формах усної і друкованої пропаганди, радіо- і телемовлення, Інтернет-втручань тощо. Причому напередодні і в ході операції “Свобода Іраку” Інтернет і стільниковий зв’язок були широко використані індивідуально для здійснення залякувань і схилянь до бездієвості урядових та військових посадовців, членів їх сімей [13]. Завдяки постійному вдосконаленню змісту і форм радіо- і телепропаганди, масштабному поширенню листівок підрозділам ПсО вдалося досягти деморалізації іракської армії, зростання кількості військовополонених та певного довірливого відношення з боку цивільного населення.

На проміжному міжвоєнному етапі уряд США під керівництвом президента Б. Клінтона розробив концепцію “подвійного стримування” в регіоні Близького Сходу, яка передбачала комплекс економічних, політичних і військових заходів для нейтралізації і здійснення негативного впливу на систему безпеки таких центрів сили, як Іран та Ірак. США постійно втілювали політику “болісного тиску на Ірак”, метою якої було повалення правлячого режиму Саддама Хусейна, активізація політики США в іракському питанні, що в кінцевому результаті призвело до другої війни США в Іраку у 2003 р. [9, 11]. Складовими елементами нової стратегії США в зоні Перської затоки стали нарощування військової присутності в затоці і на підступах до неї, підписання з монархіями регіону угод в галузі гарантування безпеки; збільшення цим країнам американської військової допомоги і створення відповідної інфраструктури для використання ЗС США у випадку необхідності їх швидкого розгортання [11].

У ході воєнної кампанії США постійно здійснювали свої антисаддамівські інформаційно-психологічні впливи через опозиційні рухи, через іракський уряд у вигнанні, виділивши 97 млн доларів для підтримки антидержавних політичних угруповань і активізації їх діяльності у поваленні режиму Саддама Хусейна [9]. Максимальну увагу приділяли США в цьому питанні курдському чиннику, вбачаючи в курдах союзників подальших спільних дій, але відводили їм лише функціональну роль, а саме як засобу досягнення певних

політичних цілей в цьому регіоні. Як наслідок, їхні підходи формувалися не на засадах визнання правомірності цілей національно-визвольної боротьби курдів, а на основі визначення того, який рівень гостроти цієї проблеми в даний момент відповідав їх інтересам в близькосхідному регіоні. Надалі адміністрація Дж. Буша-молодшого намагалася стимулювати розвиток курдського націоналізму в тих країнах, які розглядалися Вашингтоном в якості недружніх, з метою дестабілізації ситуації (зокрема в Ірані) [14]. Показовим у цьому плані було навчання та організація роботи поліції Курдистану після гуманітарної операції “Забезпечення спокою”, яка надала США не лише політичну підтримку, а й силу у конфліктах низької інтенсивності, а саме у спецоперації “Північне сафарі”, організованої головнокомандувачем Томмі Френксом 4 квітня 2003 р. в ході другої війни, коли спецпідрозділи ЗС США діяли спільно із курдськими групами на півночі Іраку [8].

Інформаційно-психологічне забезпечення конфліктів низької інтенсивності та гуманітарних операцій показало результативність роботи сил і засобів ПсО ЗС США. Так, у гуманітарній операції “Забезпечення спокою”, яку США здійснили на підтримку курдів і біженців, постачаючи їх продовольством, водою і медикаментами, були вперше застосовані підрозділи ПсО ЗС США. На тактичному рівні вони готували інформаційно-пропагандистські матеріали для поширення серед біженців та населення Іраку, розповсюджували розмовники для військовослужбовців на англійській, курдській і турецькій мовах тощо. Важливим позитивним фактором для здійснення ППВ у гуманітарних операціях виявилася можливість чинити інформаційно-психологічний вплив на цивільне населення при безпосередніх контактах з ним, що значно полегшило виконання завдань психологічних операцій.

Але вже у повоєнному Іраку, незважаючи на активні зусилля заповнити інформаційний простір, США припустилися численних помилок через відсутність чіткої програми відбудови країни та поступових демократичних перетворень. Головною проблемою, з якою зіткнулися американці у повоєнний період, була неможливість створення авторитетної серед місцевого населення вертикалі влади та

нездатність підтримувати внутрішню безпеку у країні [11]. Тогочасний інформаційно-психологічний вплив США в Іраку був спрямований на передвиборчу кампанію і формування Перехідного уряду, членами якого повинні були стати або прихильники американських дій та програм, або ж авторитетні лідери серед місцевого населення, які толерантно ставилися до американської політики.

Водночас всередині американської держави збільшилась кількість прихильників повного виведення військ з Іраку як серед урядовців, так і серед населення. Невдоволення зростало із збільшенням терактів та фінансових витрат на реалізацію американських програм в Іраку. В червні 2003 р. 69% громадян США висловили думку, що американці, вірогідно, затримаються в Іраку на довгий час без успіху, а вже у жовтні тогож року 76% опитаних “Нью-Йорк Таймс” і “СВС-новинами” респондентів погоджувалися, що адміністрація Буша не може пояснити, як довго американські військові залишатимуться в Іраку [11].

Загострення ситуації в Іраку завдяки діяльності “Аль-Каїди”, коли Ірак у 2006 р. практично опинився у стані громадянської війни, обумовило нову стратегію дій США в Іраку – “New Way Forward” (Новий Шлях Уперед), головна ідея якої полягала у тимчасовому збільшенні чисельності військ в Іраку, і в першу чергу в Багдаді [15]. Подальші завдання ІПВ на державному та регіональному рівні згідно з пріоритетами нової стратегії були спрямовані на досягнення поразок “Аль-Каїди” та її прихильників; подолання міжобщинного насильства “Аль-Каїди” в Багдаді та повернення контролю над столицею; забезпечення територіальної цілісності Іраку і протидію деструктивній діяльності Ірану та Сирії; сприяння зміцненню іракських сил безпеки; заохочення економічного розвитку Іраку, включаючи підтримку і нарощування експорту нафти.

Але в цілому інформаційно-психологічні впливи США в повоєнному Іраку були малоефективними з ряду причин: наявність декларативного плану побудови демократичної держави за допомогою США без його детальної розробки; діяльність партизанських угруповань та ряду терористичних груп; існування конкуренції певних соціально-економічних

структур, племен, кланів тощо; несприйняття значною кількістю населення американської присутності у повоєнному Іраку через релігійний фундаменталізм. Неможливість швидкого здійснення демократичних перетворень в цій країні, незважаючи на значні зусилля, пояснюється американськими військовими фахівцями переходом воєнних дій 2003 р. у національне повстання в повоєнному Іраку, яке могло бути довготривалим з огляду проблемності вирішення національних питань [11].

Висновки. Отже, воєнна кампанія США в Іраку (1991–2011 рр.) характеризується застосуванням комплексу інформаційно-психологічного забезпечення у державно-політичній та військовій сферах. Уряд США забезпечував політичну, юридично-правову та інформаційну підтримку дій ЗС США на стратегічному державному рівні на всіх етапах кампанії. Спостерігалось активне застосування сил і засобів психологічних операцій у загрозливий період та координація дій на державному та військовому рівнях у здійсненні інформаційно-психологічного впливу у ході бойових дій, чого не було у попередніх збройних конфліктах США. У воєнній кампанії, зважаючи на її довгу тривалість, були здійснені психологічні операції всіх видів: із підтримки воєнних дій, в конфліктах низької інтенсивності, дезінформаційні, спеціальні. У ході воєнних дій (“Буря в пустелі” і “Свобода Іраку”) були реалізовані інформаційні та психологічні операції оперативного і тактичного рівнів за допомогою теле- і радіозасобів, друкарень, Інтернет-мережі і цивільних ЗМІ.

1. *Вилко В.М.* Інформаційно-психологічне забезпечення Збройних Сил США в локальних війнах і збройних конфліктах (1950-2000рр.) (історичний аспект): дис... канд. іст. наук.: спец. 20.02.22 / Володимир Миколайович Вилко. – К., 2005. – 206 с.
2. *Странніков А.* Інформаційна боротьба у воєнних конфліктах другої половини ХХ століття: Монографія / А.М. Странніков. – К.: Альтпрес, 2006. – 192 с.
3. *Жарков Я.М.* Інформаційно-психологічний вплив на війська та населення противника: дис... канд. іст. наук.: спец. 20.02.22 / Яків Миколайович Жарков. –К., 2007. – 206 с.

4. *Леонтьева Л.Є.* Історичний досвід проведення психологічних операцій в сучасний період (після II Світової війни) / Л.Є. Леонтьева – Львів: ВВП ДУ “Львівська політехніка”, 1996. – 37 с.
5. *Іванов Б.* Війна в зоні Перської затоки / Б.М. Іванов. – К.: Академія ЗСУ, 1998. – 54 с.
6. *Черник П.* Інформаційно-психологічні операції у війнах та збройних конфліктах другої половини XX – початку XXI ст. / П.П. Черник, А.В. Шумка // Вісник НУ “Львівська політехніка” “Держава та армія”, 2008. – С. 126–133.
7. *Жовтенко Т.* Стратегічний вимір сучасних військових конфліктів (Іракська кампанія 2003 р.) / Т.Г. Жовтенко // Стратегічні пріоритети. – 2008. – №4 (9). – С. 171–176.
8. *Шумка А.В.* Досвід локальних війн і збройних конфліктів другої половини XX століття у формуванні концепцій інформаційної війни: дис... кандидата іст. наук: 20.02.22 / Андрій Володимирович Шумка. – Львів, 2006. – 180 с.
9. *Литвиненко О.В.* Інформаційні впливи та операції. Теоретико-аналітичні нариси: Монографія / О.В. Литвиненко. – К.: НІСД, 2003. – 240 с.
10. *Васильєв Г.* Операція Вооруженных сил США “Дезерт шилд” // Заруб. Воен. обозрение. – 1991. – № 1. – С. 5–11.
11. *Patrick B.* Winning the Peace: Paradox and Propaganda after the Invasion of Iraq / Brian Patrick, Trevor Thrall // Global Media Journal. – 2004. – P. 3–30.
12. *Jonnes J.* Psychological Operations in Desert Shield, Desert Storm and Urban Freedom // Special Warfare. – 1994. – November. – P. 22–29.
13. *Волковский Н.* История информационных войн. – Ч. 2 / Н.Л. Волковский. – СПб: Полигон. – 2003. – 736 с.
14. *Макван Г.А.К.* Курдська проблема в контексті врегулювання іракської кризи: автореф. дис... на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук: спец. 23.00.04 “Політичні проблеми міжнародних систем і глобального розвитку” / Гама Алі Кадер Макван. – К., 2007. – 21 с.
15. *Джабер Н.А.А.-Т.* Воєнно-політична ситуація в Іраку: сучасні тенденції / Джабер Наджим Абдулла Аль-Темімі // Держава і право. Юридичні і політичні науки. – 2009. – Вип. 46. – С. 667–672.

Надійшла до редколегії 29.02.2011 р.

Рецензент: *І.В. Буковський*, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та етнокомунікації, Національний університет “Львівська політехніка”, м. Львів.

Пидлисний А.Р.

ВОЕННАЯ КАМПАНИЯ США В ИРАКЕ КАК ОБРАЗЕЦ ИНФОРМАЦИОННО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ НА ГОСУДАРСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКОМ И ВОЕННОМ УРОВНЯХ

Исследуется система государственно-политического, стратегического информационно-психологического влияния совместно с информационно-психологическим обеспечением боевых действий на всех уровнях. Анализируются методы, формы и средства реализации комплекса информационно-психологического обеспечения на всех этапах кампании.

Ключевые слова: информационно-психологическое обеспечение, США, Ирак, психологическая операция, государственно-политический и военный уровни.

Pidlisyntsi A.

THE USA MILITARY CAMPAIGN IN IRAQ AS MODEL OF STATE POLICY AND WAR INFORMATIVE AND PSYCHOLOGICAL SUPPORT

The state political strategic informative and psychological support and the same war support of all levels have been investigated. The methods, forms and means of information and psychological complex activities during all periods of campaign are summarized.

Key words: informative and psychological support, USA, Iraq, psychological operation, political-state level, military level.